

TEISĖJŲ ETIKOS IR DRAUSMĖS KOMISIJA

S P R E N D I M A S **ATSISAKYTI IŠKELTI DRAUSMĖS BYLĄ** **TEISĖJUI J. K.**

2017 m. birželio 16 d. Nr. 18 P-5
Vilnius

Teisėjų etikos ir drausmės komisija, dalyvaujant Aurelijui Gutauskui (pirmininkas ir pranešėjas), Sigitai Bieliauskienei, Gintautui Būgai ir Jolantai Čepukėnienei, sekretoriaujant Nacionalinės teismų administracijos Administravimo skyriaus vyriausiajai specialistei Aurelijai Pauliukaitei, dalyvaujant teisėjui J. K., Nacionalinės teismų administracijos patalpose išnagrinėjusi Lietuvos apeliacinio teismo pirmininko teikimą dėl drausmės bylos iškelimo Kauno apygardos teismo teisėjui J. K., susipažinusi su medžiaga,

n u s t a t ė :

Lietuvos apeliacinio teismo pirmininkas 2017-04-12 teikimu Nr. (1.2)-03-203 kreipėsi į Teisėjų etikos ir drausmės komisiją (toliau – ir Komisija), prašydamas įvertinti, ar Kauno apygardos teismo teisėjo J. K. ilgesyje nagrinėjant baudžiamąją bylą nėra nusizengimų, numatytų Lietuvos Respublikos teismų įstatymo 83 straipsnio 2 dalyje ir sudarančių drausminės atsakomybės pagrindą, požymių. Teikime dėl drausmės bylos iškelimo nurodoma, kad Lietuvos apeliacinio teismo teisėjų kolegija, išnagrinėjusi baudžiamąją bylą Nr. 1A-165-495/2017, 2017-03-28 nutartimi panaikino Kauno apygardos teismo 2016-10-12 nuosprendį ir perdavė bylą iš naujo nagrinėti Kauno apygardos teismui, nustačiusi, kad bylą išnagrinėjo šališkas pirmosios instancijos teismas. Teikime pažymima, kad buvo nustatyta, jog teisėjas J. K. bylos nagrinėjimo metu rodė išankstinį nusistatymą prieš kaltinamąjį ir nukentėjusįjį, turėjo išankstinę nuomonę dėl fonoskopinės ekspertizės skyrimo, nesudarė galimybės kaltinamajam pateikti klausimų, nepagrįstai teigė, kad pats kaltinamasis turės sumokėti už ekspertizės atlikimą (2015-10-26 teismo posėdyje užfiksuoti teisėjo teiginiai: „ekspertizė kainuoja“, „kas užsako muziką, tas moka“). Taip pat buvo nustatyta, kad teisėjas kalbėjo pakeltu ir nepagarbiu tonu, rodė susierzinimą apklausdamas nukentėjusįjį dėl prieštaravimų jo parodymuose, užgauliai komentavo nukentėjusiojo atsakymus į klausimus (2015-10-26 posėdyje užfiksuotas komentaras „tiek jau sveikuolis, kad Jūsų organai reikalingi“). Teismo posėdžių garso įrašuose užfiksuota, kad teisėjo elgesys su proceso dalyviais buvo familiarus, nepagarbus, teisėjo elgesiui trūko oficialumo ir korektiškumo.

Komisijos posėdyje teisėjas J. K. paaiškino, kad teisėju dirba daugiau nei 30 metų ir tokia situacija susiklostė pirmą kartą. Teigia, kad nagrinėta baudžiamoji byla buvo ypatinga, kaltinamieji elgėsi arogantiškai ir nemandagiai, šaipėsi iš nukentėjusiųjų, nuolat replikavo prokurorui, teigė, kad byla sufabrikuota ir pan. Teisėjas J. K. pripažino, kad pasakė kelias nereikalingas replikas, bet nesiekė nieko įžeisti ar pažeminti, tiesiog norėjo sudrausminti kaltinamuosius, sudaryti tam tikrą atmosferą, kad jie nebūtų pasipūtę ir arogantiški. Žinia apie Lietuvos apeliacinio teismo pirmininko teikimą buvo gera pamoka, dabar stengiasi niekada taip nesielgti ir nekalbėti, gailisi ir atsiprašo, kad taip įvyko.

Drausmės bylą teisėjui J. K. kelti atsisakytina.

Teisėjų etikos ir drausmės komisija iškelia teisėjui drausmės bylą, kai teisėjo veiksmuose nustato nusižengimų, numatytų Lietuvos Respublikos teismų įstatymo (toliau – ir Teismų įstatymas) 83 straipsnio 2 dalyje, požymių. Teisėjas gali atsakyti drausmine tvarka trimis atvejais: už teisėjo vardą žeminantį poelgį, už kitų Teisėjų etikos kodekso reikalavimų pažeidimą ir už įstatymuose numatytų teisėjų darbinės ar politinės veiklos apribojimų nesilaikymą. Šio straipsnio 3 dalyje nustatyta, kad teisėjo vardą žeminantis poelgis – tai su teisėjo garbe nesuderinamas ir Teisėjų etikos kodekso reikalavimų neatitinkantis poelgis, kuriuo pažeminamas teisėjo vardas bei kenkiama teismo autoritetui. Teisėjo vardą žeminančiu poelgiu taip pat pripažįstamas bet koks pareiginis nusižengimas – aiškiai aplaidus konkrečios teisėjo pareigos atlikimas arba jos neatlikimas be pateisinamos priežasties.

Teisėjų etikos ir drausmės komisija pažymi, kad teisėjui yra keliami aukštesni elgesio standartai nei kitiems asmenims. Tiek eidamas tiesiogines pareigas, tiek laisvu nuo pareigų atlikimo metu jis turi vadovautis Teisėjų etikos kodekse įtvirtintais pagarbos žmogui, pavyzdingumo, pareigingumo principais, laikytis šiame kodekse nustatytų teisėjų etikos taisyklių. Kiekvienas teisėjas turi būti nepriekaištingos reputacijos, o tai, be kita ko, reiškia, kad teisėjas turi elgtis mandagiai, korektiškai, padoriai, pavyzdingai. Kalbėdamas teisėjas visada turi apgalvoti savo sakomų žodžių reikšmę ir vengti su bylos nagrinėjimu nesusijusių dalykų bei asmeninių vertinimų.

Vadovaudamasis Teisėjų etikos kodekse įtvirtintais pagarbos žmogui, teisingumo ir nešališkumo, pavyzdingumo principais, teisėjas, be kita ko, privalo gerbti žmogų, jo teises ir laisves, pagarbiai išklausti procese dalyvaujančius asmenis, kaip to reikalauja įstatymas (Teisėjų etikos kodekso 6 str. 1 ir 3 p.); neturėti asmeninio išankstinio nusistatymo priimant sprendimus ir nereikšti išankstinės nuomonės nagrinėjamos bylos klausimais, nedemonstruoti savo simpatijų ar antipatijų ir išskirtinio dėmesio bylose dalyvaujantiems asmenims (Teisėjų etikos kodekso 8 str. 2 ir 3 p.); teismo posėdžiuose nerodyti susierzinimo, pykčio, vengti balso pakėlimo, nemoralizuoti teismo procese dalyvaujančių asmenų, posėdžio metu būti oficialiu, kantriu ir mandagiu (Teisėjų etikos kodekso 14 str. 4–6 p.).

Atsižvelgusi į tai, kas išdėstyta, Komisija daro išvadą, kad teisėjas net ir sudėtingose, konfliktinėse situacijose turi išlaikyti kantrybę, bendrauti mandagiai, dalykiškai, nevartoti žodžių ar formuluočių, dėl kurių gali kilti tam tikrų interpretacijų, dviprasmybių. Kalbėdamas teisėjas visada turi apgalvoti savo sakomų žodžių reikšmę ir vengti su bylos nagrinėjimu nesusijusių dalykų bei asmeninių vertinimų. Teisėjas visose situacijose turi elgtis ir kalbėti taip, kad būtų išsaugotas geras teisėjo vardas ir nepakenkta teismo autoritetui.

Nagrinėjamu atveju, Komisija, įvertinusi Lietuvos apeliacinio teismo pirmininko teikimą, išklausiusi baudžiamosios bylos Nr. 1A-165-495/2017 2015-10-26 teismo posėdžio garso įrašus, nustatė, kad Lietuvos apeliacinio teismo pirmininko teikime nurodytos aplinkybės dėl teisėjo J. K. neetiško elgesio pasitvirtino. Nagrinėdamas baudžiamąją bylą Nr. 1A-165-495/2017, teisėjas J. K. nevengė griežtesnių pasisakymų, balso pakėlimo, moralizavimo, ne itin pagarbių ir mandagių frazių, taip pat replikų, nesusijusių su byla, kurios proceso dalyvių galėjo būti suprastos nevienareikšmiškai (pvz., „malonu klausytis aukštaitiškos kalbos“, „tiek jau sveikuolis, kad Jūsų organai reikalingi“, „kas užsako muziką, tas ir moka“ ir pan.). Teisėjas taip pat ne visada laikėsi dalykiško ir pagarbaus bendravimo su kitais asmenimis reikalavimų, ne visada kalbėjo oficialiai ir mandagiai (pvz., „Tamstos niekas neklausė!“, „V., kaip galvoji?“ ir pan.). Iš pateiktos medžiagos nustatyta, be to, įsiteisėjusia Lietuvos apeliacinio teismo 2017-03-28 nutartimi konstatuota, kad teisėjas J. K. bylos nagrinėjimo metu buvo šališkas tiek nukentėjusiojo, tiek vieno iš kaltinamųjų atžvilgiu, turėjo išankstinę nuomonę dėl fonoskopinės ekspertizės skyrimo (pvz., „čia nereikia būti ekspertu“, „ekspertizė kainuoja“ ir pan.).

Teisėjų etikos ir drausmės komisijos nuomone, teisėjas J. K., teismo posėdžiuose bendraudamas su proceso dalyviais, turėjo elgtis santūriau, dalykiškiau, korektiškiau, taip pat atsakingiau vertinti savo pasisakymų reikšmę ir toną. Atsižvelgusi į nustatytas aplinkybes, Komisija daro išvadą, kad teisėjo J. K. elgesys ir viešai teismo posėdžiuose išsakytos pastabos bei replikos yra nesuderinamos su teisėjams keliamais etikos reikalavimais ir yra požymių, jog teisėjas J. K.

savo elgesiu pažeidė Teisėjų etikos kodekse įtvirtintus pagarbos žmogui, teisingumo ir nešališkumo bei pavyzdingumo principus. Teisėjas turėtų vengti replikų, pastabų, moralizavimo proceso dalyviams, susilaikyti nuo kritikos ir savo nuomonės reiškimo, o jeigu teismo posėdžio metu asmenys netinkamai elgiasi, pažeidžia proceso tvarką ir nerodo deramos pagarbos teismui, tai turi imtis atitinkamų procesinių priemonių.

Teisėjų etikos ir drausmės komisija teisėjo J. K. veiksmus vertina kaip nederančius teisėjui, tačiau taip pat atsižvelgia į tai, kad teisėjas pareigas eina ilgą laiką, jas atlieka iš esmės rimtai ir atsakingai, teisėjas pripažįsta pažeidimą ir pats vertina, jog toks elgesys nėra tinkamas, žada jį keisti ir laikytis visų etikos principų, be to, teisėjo padaryti pažeidimai ištaisyti procesine tvarka (byla perduota iš naujo nagrinėti pirmosios instancijos teismui), todėl sprendžia, kad apsvarstymas Komisijoje yra pakankamas poveikis teisėjui ir nėra pagrindo kelti jam drausmės bylą.

Komisija, vadovaudamasi Teisėjų etikos ir drausmės komisijos nuostatų 35.3 punktu,

nusprendžia:

Atsisakyti iškelti drausmės bylą Kauno apygardos teismo teisėjui J. K.

Komisijos nariai:

Aurelijus Gutauskas

Sigita Bieliauskienė

Gintautas Būga

Jolanta Čepukėnienė